

af et Krav om en meget lille Grundlovsændring, en Ændring, der alene holdt sig til § 32's Bestemmelser om Folketingsvalgkredsene, og den højtærede daværende Konseilspræsident motiverede det med, at han ansaa det for farligt at tage andre Spørgsmaal op. Der var kun et andet ganske lille Spørgsmaal, det var § 77, som han mente at kunne tage med, hvis der ellers kunde opnaas Enighed derom. I øvrigt advarede han mod at drage andre Spørgsmaal ind, da det let — som han sagde ved Forhandlingen den 30. Marts — vilde kunne føre til lange Forhandlinger og en stor Grundlovskamp, saaledes at man ikke hurtigt vilde komme til Ende. Han anbefalede os at nøjes med denne lille beskedne Ændring til § 32 og tog et Løfte af Partierne om, at vi vilde indskrænke os dertil for ikke at berede Sagen Vanskeligheder, saa, mente han, vilde Sagen hurtigt og let kunne gennemføres, og fra alle Partiers Side blev der afgivet et saadant Løfte. Men det viste sig desværre, kan man jo sige, for ellers vilde vi vel for adskillige Aar siden have haft en tidssvarende Valgkredsordning til Folketinget, at det ikke gik saa let og hurtigt, som den højtærede Konseilspræsident mente. Der kom Vanskeligheder. Men saa viste det sig til Gengæld, at saa voksede den lille Spire, der blev plantet ved Socialdemokraternes Kommissionsforslag af 22. Februar 1905, og den har nu udfoldet sig til den mægtige Grundlovssituation, vi staar i i dette Øjeblik. Det har vist sig her, som der staar i det gamle Vers, som mange kender fra Bibelhistorien, og som med en lille fri Omskrivning kan formes saaledes: Vil nogen et Tidens Krav hemme, han nødes til selv det at fremme. Naar noget er et Tidens Krav, kan man ikke staa imod det, — jeg taler her om Tiden uden alle Gaaseøjne. Det forekommer mig nemlig, at „Tiden“ med Gaaseøjne meget ofte handler i Utide, og utidige Krav kan man ganske roligt modsætte sig; de fremmes ikke af den Grund.

Det har altsaa vist sig, at denne lille Spire er vokset op til det mægtige Krav, der nu ligger for, og jeg vil derfor ganske kort benytte Lejligheden til at sige, at det var et vægtigt Ord, den højtærede Konseilspræsident sagde ved Grundlovsforslagets første Behandling. Ordet — og den Advarsel der ligger deri — om de sibyllinske Bøger. Højre maa da nu kunne se, hvad alle andre har kunnet se, nemlig hvad der kommer ud af at modsætte sig et retfærdigt Tidens Krav. Man mente fra de forskellige Sider, at en retfærdig og tidssva-

rende Valgkredsordning væsentlig vilde være til Gavn for Socialdemokraterne og maaske ogsaa for de Radikale, men til Skade for visse andre Partier. Dette Krav er ikke blevet fyldestgjort. Men hvad er der sket? Der er sket det, at selv paa Grundlag af en gammel, forældet og uretfærdig Valgkredsordning har nu Socialdemokratiet faaet omtrent, hvad der ogsaa strengt forholdsmæssigt vilde tilkomme os, kun et Mandat for lidt, tror jeg, 32 Mandater, medens vi efter strengt Forholdstalsvalg skulde have 33, og det radikale Venstre har faaet, jeg tror, 7, 8 eller 9 Mandater mere, end der vilde tilkomme dem strengt forholdsmæssigt. Saaledes har det vist sig, at hvis man vil forhindre Reformkrav, Fremskridttanker, i at komme frem ved at holde paa en gammel utidssvarende, uretfærdig Valgkredsordning, en gammel uretfærdig Forfatningsordning, kan man derved vel til en Tid hindre disse nye Krav og Reformtanker i at faa den Repræsentation, der egentlig tilkommer dem, men der sker saa det, at disse nye Tanker bliver saa meget stærkere og vinder saa meget mere Tilslutning i Befolkningen, netop fordi Modstanderne holder paa en uretfærdig Ordning, saa at hvad man taber ved, at man f. Eks. har et uretfærdigt Valggrundlag at gaa til Valg paa, vinder man ved, at ens Sag bliver saa meget stærkere i den offentlige Mening. Dette mener jeg er en god Erfaring at drage af disse 8½ Aars Forhandlinger, hvor dette lille beskedne Forslag om en tidssvarende Valgkredsordning er vokset op til Kravet om en helt ny Grundlov med lige og almindelig Valgret til begge Rigsdagens Ting. Og jeg tror, at Højre i det andet Ting, det Højre, der betyder noget — jeg kan heri ganske holde mig til, hvad det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen) for nogen Tid siden sagde —, det Højre, hvis Ord nu ventes af hele Landet, vil skrive sig den Erfaring bag Øret og købe de sibyllinske Bøger til den Pris, de nu kan købes for. Ellers vil det gentage sig, at Prisen vil blive saa meget højere.

Ellinger: Jeg kan takke det ærede Medlem, som nu talte (Borgbjerg), for den Del af hans Foredrag, hvori der laa en varm Anbefaling for Forholdstalsvalgmaaden. Da det foreliggende Lovforslag, som det er vedtaget ved anden Behandling, hverken er en tidssvarende eller retfærdig Løsning af de Spørgsmaal, som dette Lovforslag behandler, skal jeg opfordre til at stemme imod det.